

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF
TEACHERS NAKHONSAWAN INDUSTRIAL AND COMMUNITY
EDUCATION COLLEGE

ยรรยงค์ สุ่มน้อย

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF
TEACHERS NAKHONSAWAN INDUSTRIAL AND COMMUNITY
EDUCATION COLLEGE

ยรรยงค์ สุ่มน้อย

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2567

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
ผู้วิจัย นายยรรยงค์ สุ่มน้อย
ชื่อปริญญา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชภูมิ สีชมพู)

..... กรรมการ
(ดร.อินทิรา มุงเมือง)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ .ดร.จิรัฏฐ์ เหมือนวิหาร)

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อนุมัติให้รายงาน
การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา

.....คณบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันธุ์งาม)

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร.อินทิรา มุงเมือง และ ดร.ภาณุมาศ หมอสินธ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณะครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ที่ให้การอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษาอิสระครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยากรวางรากฐานแก่ผู้วิจัยและขอขอบพระคุณท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและข้อเสนอแนะ ในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ชื่อเรื่อง	: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
ผู้วิจัย	: นายยรรยงค์ สุ่มน้อย
ชื่อปริญญา	: ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ภานุมาศ หมอสินธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.อินทิรา มุงเมือง
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: 2567
สถาบัน	: สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ใน 6 งาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย (μ) ดังนี้ งานวัดผลและประเมินผล ($\mu = 4.16$) แผนกวิชา ($\mu = 4.07$) งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\mu = 4.06$) งานสื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.04$) งานวิทยบริการและห้องสมุด ($\mu = 3.95$) และงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 3.80$) 2) แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่า สื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 27.66 รองลงมา ควรจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง อนาคตองค์ความรู้ให้แก่ครู ร้อยละ 23.40 จัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้ห้องเรียนทันสมัยมากขึ้น และเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึก มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 19.15 ภาระงานงานต่าง ๆ งานธุรการ งานประเมินคุณภาพงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ทำให้ครูไม่สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาการสอนอย่างเต็มที่ ร้อยละ 17.02 จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน ร้อยละ 10.64 และจัดห้องเรียน

ออนไลน์ในห้วงวิทยบริการ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญต่อการสอบวัดประเมินผล การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการบางครั้งไม่ราบรื่น และการให้นักเรียนนักศึกษาศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้ง 4 ข้อ มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 2.13

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

Title : Participation in the academic administration of teachers
 Nakhonsawan Industrail And Community Education College
Author : Mr.Yanyong Sumnoi
Degree : Master of Education (Educational Administration)
Advisor : Dr.Panumat Mohsin
Co-Advisor : Dr.Intrira Mungmueang
Graduated Year : 2567
Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

The purposes of this research are 1) To study the participation in academic administration of teachers at Nakhonsawan Industrail And Community Education College; 2) To study guidelines and suggestions for participation in academic administration of Nakhonsawan Industrail And Community Education College teachers. The population used in this study is 47 teachers at Nakhonsawan Industrail And Community Education College, academic year 2024. The tool used to collect data is a questionnaire, divided into 3 parts: Part 1 is a questionnaire about the status of the respondents, in the form of a checklist. Part 2 is a questionnaire regarding teachers' participation in academic administration. Nakhonsawan Industrail And Community Education College in 6 jobs has a 5-level rating scale. Part 3: Comments and other suggestions regarding participation in academic administrationต่างๆ

by Nakhonsawan Industrail And Community Education College teachers. The question is open-ended (Open Ended). The researcher performed data analysis and processing. Using a ready-made program Statistics used in the analysis are percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research found that: 1) Participation in academic administration of teachers at Nakhonsawan Industrail And Community Education College. Overall, the level of opinions was at a high level. Order averages (μ) as follows: Measurement and evaluation work ($\mu = 4.16$), departmental work ($\mu = 4.07$), curriculum and teaching development work ($\mu = 4.06$), teaching media work ($\mu = 4.04$), resource and library services work ($\mu = 3.95$) and Dual vocational education system ($\mu = 3.80$) 2) Guidelines for recommending participation in academic administration of teachers at Nakhonsawan Industrail And Community Education

College, found that media and teaching equipment were insufficient at 27.66 percent, followed by training and continuous development of teachers to develop the organization. Knowledge for teachers 23.40 percent Provide various audiovisual media to make the classroom more modern. and increase the budget for purchasing training materials The number is the same, 19.15 percent. The workload includes various jobs, administrative work, quality assessment work, and other work besides teaching. causing teachers to be unable to fully focus on teaching development, 17.02 percent Provide modern equipment and tools for 10.64 percent job training and organize online classrooms in the resource room. Students do not see the importance of the evaluation test. Coordination between educational institutions and business establishments is sometimes not smooth. and giving students study tours in various industrial plants, all 4 items have the same number, which is 2.13 percent.

Keywords : participation, academic administration, Nakhonsawan Industrail And Community Education College

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 สมมติฐานงานวิจัย.....	3
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.....	6
2.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579).....	8
2.3 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.....	13
2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ.....	15
2.5 การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์.....	19
2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม.....	22
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	31
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	31
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย.....	31
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	34
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	44
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	44
5.2 อภิปรายผล.....	46
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	55
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	56
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	65
ประวัติผู้วิจัย.....	67

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	35
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยภาพรวมในแต่ละงาน	36
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ แผนกวิชา โดยภาพรวมและรายข้อ	37
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	38
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ	39
4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวมและรายข้อ	40
4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	41
4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายข้อ	42
4.9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิด.....	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรที่ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีพันธกิจ คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนสายอาชีพให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูงตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาประเทศ เพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยรูปแบบวิธีการที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของคนทุกช่วงวัย เสริมสร้างและขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการระดมทรัพยากร และยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ยกระดับคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การศึกษาแห่งอนาคตและเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับชาติและระดับสากล ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีความสมรรถนะสูงขึ้น และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2566, 1)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องตั้งอยู่บนฐานของการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ เพราะหัวใจสำคัญของการศึกษาในทุกระดับคือการผลิตผู้เรียนที่มีความสามารถรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการศึกษาอาชีวะ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในโลกของการทำงาน ดังนั้นงานบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนประสานงานการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม มีหลายปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสามารถระบุได้ดังนี้ ครูมักมีภาระงานการสอนที่มากอยู่แล้ว ทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมงานในฝ่ายวิชาการได้ทุกงาน ครูอาจขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามงานในฝ่ายวิชาการ หรือไม่มีการสร้างโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผน ครูอาจขาดทักษะหรือความรู้ที่จำเป็นในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากไม่มีการอบรมหรือการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ครูอาจไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากไม่มีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจน ขาดการสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหาร หรือระหว่างครูด้วยกันเอง ทำให้ข้อมูลและความคิดเห็นไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจ

ดังนั้นงานบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตลอดจนประสานงานการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม มีหลายปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสามารถระบุได้ดังนี้ ครูมักมีภาระงานการสอนที่มากอยู่แล้ว ทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมงานในฝ่ายวิชาการได้ทุกงาน ครูอาจขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามงานในฝ่ายวิชาการ หรือไม่มีการสร้างโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผน ครูอาจขาดทักษะหรือความรู้ที่จำเป็นในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากไม่มีการอบรมหรือการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ครูอาจไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากไม่มีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจน ขาดการสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหาร หรือระหว่างครูด้วยกันเอง ทำให้ข้อมูลและความคิดเห็นไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการตัดสินใจ

วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการบริหารงานฝ่ายวิชาการ มีงานในฝ่ายจำนวน 6 งาน ดังนี้ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานสื่อการเรียนการสอน และ 6) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จากรายงานผลการประเมินตนเอง ของวิทยาลัยการอาชีวศึกษานครสวรรค์ ปีการศึกษา 2565 พบว่ามาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการอาชีวศึกษา มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ซึ่งมาตรฐานในด้านอื่น ๆ มีภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม สาเหตุของปัญหาที่ทำให้มาตรฐานนี้ต่ำกว่ามาตรฐานอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากการขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ประจำปีการศึกษา 2565, ข)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นในการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สามารถพัฒนาแนวทางการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน ในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการศึกษา และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีวศึกษานครสวรรค์ เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ และเพื่อนำข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูมาเพื่อใช้พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้ได้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาของชาติ รวมทั้งเพื่อรองรับการตรวจประเมินคุณภาพจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์อยู่ในระดับใด
- 1.2.2 แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
- 1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยการศึกษาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ครั้งนี้ กำหนดเนื้อหางานในฝ่ายวิชาการ ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารงานสถานศึกษา พ.ศ. 2562 ดังนี้ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานสื่อการเรียนการสอน และ 6) งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

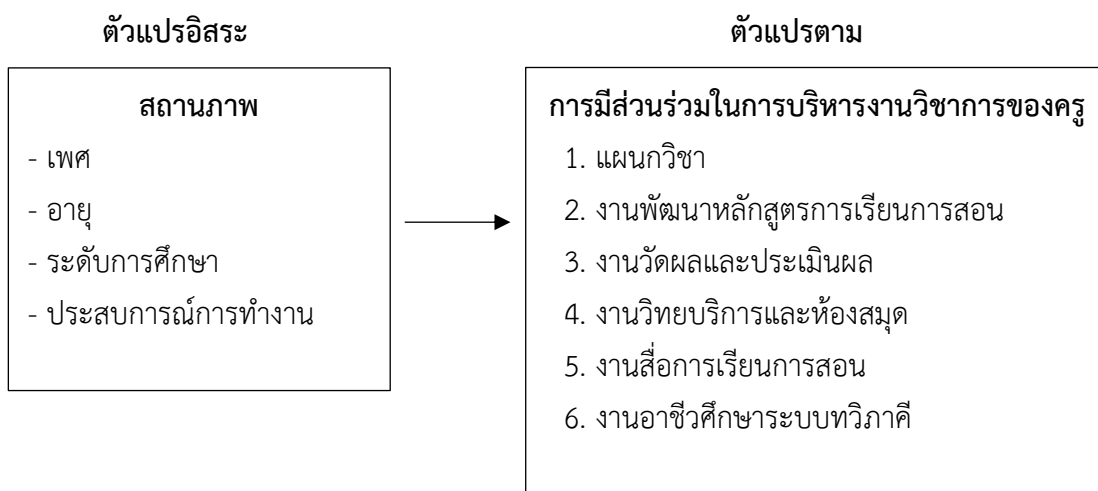
ช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ระหว่างเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2567 ถึงเดือน กันยายน พ.ศ. 2567

1.5 สมมติฐานงานวิจัย

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์อยู่ในระดับมาก

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหางานในฝ่ายวิชาการ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพ นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ อีกทั้งทราบแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ

1.7.2 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนาและ ปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทางด้านงานวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการบริหารงาน วิชาการต่อไป

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ หมายถึง การที่ครูปฏิบัติงานด้าน วิชาการของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ในลักษณะการมีส่วนร่วมตามกรอบงานวิจัยทั้ง 6 งาน คือ แผนกวิชา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด และงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ครูผู้สอนของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาที่ปฏิบัติ หน้าที่การจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ ในวิทยาลัยการอาชีพ นครสวรรค์

วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการ อาชีวศึกษา โดยเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคน ในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช.) และระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) ตั้งอยู่เลขที่ 155 หมู่ 1 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ รหัสไปรษณีย์ 60000

การบริหารงานวิชาการของครูโดยแบ่งออกเป็น 6 งาน

แผนกวิชา หมายถึง การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของ แผนกวิชาที่มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน การติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรู้ ใบงาน ตลอดจนแฟ้มสะสมงาน

งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำรวบรวม และตรวจสอบ แผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำตารางสอน ตารางเรียน ร่วมกับแผนกวิชาต่างๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ การรวบรวมและเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การกำกับ ดูแล การวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การตรวจสอบการให้ ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน จัด สอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชาและรายงานผลการประเมินตามระเบียบ ดำเนินการวิเคราะห์ ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

งานวิทยบริการและห้องสมุด หมายถึง การวางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์การ เรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย การจัดระบบบริการให้ ได้มาตรฐาน

งานสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อการเรียนการสอน สื่อทัศนูปกรณ์และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้ การจัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่อด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถาน ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้ การจัดทำ แผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์ จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการ นิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562
- 2.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)
- 2.3 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4.3 หลักการบริหารงานวิชาการ
- 2.5 การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
 - 2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.6.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
 - 2.6.3 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ 2562) มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ดังนี้

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์

อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้
อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของ
ผู้เรียนความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ใน
กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษา
ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตาม
วรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล
ตามต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้อง
มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อ
ต่อสังคม สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง
แล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนา
องค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ
สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้
ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ
วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการ
สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง
การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

2.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้สรุปสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ
(พ.ศ. 2560 – 2579) ดังนี้

บทที่ 1 สภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

บทที่ 2 ผลการพัฒนาการศึกษาไทย ปี 2552 - 2558

บทที่ 3 ปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษา

บทที่ 4 วิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

บทที่ 6 การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ความจำเป็นในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

1. ระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัวยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทาย

2. ผลการพัฒนาศึกษาในช่วงปี 2552 – 2559 พบว่า ไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน และมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป

3. ด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังไม่เข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคนและมีปัญหาการออกกลางคันอยู่บ้าง

4. ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นนอกจากนี้คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน

5. ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก

แนวคิดการจัดการศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)
2. หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education)
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)
4. หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)
5. ยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030)

วิสัยทัศน์จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ

- 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ

3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

1. เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) และ 8Cs ได้แก่

- (1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา
- (2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- (3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- (4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ
- (5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ
- (6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้
- (8) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

2. เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย 53 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)
- 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)
- 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)

5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติมีเป้าหมายดังนี้

1.1 คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.2 คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1.3 คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย ดังนี้

2.1 กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2.2 สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

2.3 การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมาย ดังนี้

3.1 ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3.2 คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

3.3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

3.4 แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3.5 ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ

3.6 ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล

3.7 ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

4.1 ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

4.2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

4.3 ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีเป้าหมาย ดังนี้

5.1 คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

5.2 หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และ การนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

5.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษามีเป้าหมายดังนี้

6.1 โครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

6.2 ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

6.3 ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

6.4 กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

6.5 ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

1.ความสำเร็จของการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2579 สู่การปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ประกอบด้วย

2. สาระของแผนการศึกษาแห่งชาติที่มีความชัดเจน ครบถ้วน และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกระดับการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ แก่ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนเพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ

4. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติและ

5. การนำแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติทุกระดับ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของชาติ

แนวทางการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ การสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานองค์กร และภาคีทุกภาคส่วน ถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ
- 2) การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนปฏิบัติราชการระยะ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัดทำและติดตามประเมินผลแผนดังกล่าว
- 3) การปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ และ
- 4) การสร้างช่องทางให้ประชาสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่

2.3 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา (2551) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป

1. การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี
2. รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ดังต่อไปนี้
 - (1) การศึกษาในระบบ ที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน
 - (2) การศึกษานอกระบบ เนื้อหาและหลักสูตร ยืดหยุ่นตามความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม
 - (3) การศึกษาระบบทวิภาคี ผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ
3. หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้
 - (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 - (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ
4. การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง
 - (1) มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน
 - (2) การศึกษาในด้านวิชาชีพต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี
 - (3) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการ

(4) มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคล

(5) ให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา

(6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชน

(7) พัฒนาครูและคณาจารย์ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

หมวด 4 ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

(1) สถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนอาจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของสถาบันเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือทางวิชาการ การสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาเอกชน

(2) จัดระบบการจัดการให้เอื้ออำนวยแก่ผู้มีประสบการณ์ ผู้ผ่านการฝึกอบรมจากสถานประกอบการที่ได้รับการรับรอง ผู้เรียนที่สะสมผลการเรียนไว้ และผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ด้านวิชาชีพเพื่อให้ได้คุณวุฒิการศึกษาในหลักสูตรต่างๆ ได้

(3) จัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ

(4) สถานประกอบการที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อควบคุมดูแลการจัดการอาชีวศึกษารวมทั้งการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพนั้นถือเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากล ทำให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพ โดยอิสระและพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้สมควรกำหนดให้มีสถาบันการอาชีวศึกษาซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและเป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีการจัดการอาชีวศึกษาที่ดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพในด้านนโยบายและมีการกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติ เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในทุกระดับมีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดผลสำเร็จแก่ประชาชน โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา อันจะเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551)

2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

2.4.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานด้านวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นที่ ยอมรับกันทั่วไปว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดของงานบริหารด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผลที่เกิดขึ้นจากงานวิชาการนั้นจะส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนโดยตรงส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น มีผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้ความหมายและสรุปเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

สุเมธ งามกนก (2564) ในยุคสมัยโลกยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเป็น ตัวเร่งปฏิกิริยาสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างมากมาย รูปแบบของการจัด การศึกษาก็ต้อง เปลี่ยนแปลง จากการเป็นผู้สอนและผู้เรียนเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการ เป็น หุ้นส่วนในการเรียนรู้ (Partnering) โดยองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่า จะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุค ดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมี ความ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับยุคสมัย โดยอาศัยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ ต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญ ของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมี ความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วน ร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการ ประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น ระบบ และต่อเนื่อง มุ่งให้กระจายอำนาจในการ บริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ ที่จะให้ สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ สถานศึกษามี ความเข้มแข็ง ในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้ง ปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

อำภา บุญช่วย (2564) การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหาร โรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็น หัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมี ความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการ ประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหาร จัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้ง

ปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงก่อน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์

ดังนั้น หลักธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ หรือบูรณาการในเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ คือ อิทธิบาท 4

นุชรี เนียมรัตน์ (2562) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล
5. ด้านการนิเทศการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2564) งานวิชาการ เป็นงานหลัก เป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา และมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการความสำคัญองงานวิชาการไว้ดังนี้

จากความหมายและความคิดเห็นของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาของผู้เรียน ครู และผู้บริหารในด้านวิชาการที่มีผลต่อการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.4.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารเป็นสิ่งที่สถานศึกษาจำเป็นต้องมี และต้องมีผู้นำด้านบริหารการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้าและทำงานในองค์การให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตาม ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีผู้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังนี้

ธารีรัตน์ กลยนิษฐ์ (2556, 19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนับเป็นงานนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนถือเป็นการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม มีคุณสมบัติตามต้องการ เพื่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

พระมหาชาญณรงค์ ดาศรี (2557, 23) กล่าวว่า งานบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น

เนตรนภา วาริประโคน (2557, 23) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าซึ่งบ่งบอกถึง

ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง

จากความคิดเห็นของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการบริหารการศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรการเรียนรู้

2.4.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

หลักการบริหารงานวิชาการเป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ยาเป็น เรื่องจรูญศรี (2555, ออนไลน์) ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการ เพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการ จำเป็นต้องหลักการที่สำคัญๆดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจพัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ ปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงานซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายทำงานร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ(3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ในขณะที่ดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่างๆที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กัน คือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น

การลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุและเทคโนโลยี และใช้เวลาให้น้อยอีกด้วย

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศและการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

นาฏยา คงทอง (2557: 16) กล่าวว่า การบริหารวิชาการต้องยึดหลักการประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่าและหลักนิติธรรม เพื่อเป็นการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเกิดความเข้มแข็งและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และจะต้องใช้กระบวนการบริหาร ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนวิชาการ การดำเนินงานตามแผนวิชาการ การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ และการแก้ไขปรับปรุง ทั้งนี้ผู้บริหารต้องดำเนินตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการเพื่อให้สถานศึกษามีการทำงานที่เป็นระบบโดยจัดตามขอบข่ายของวิชาการ

เพียงตะวัน ฤทธิธ (2558: 30) กล่าวถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการว่าเป็นรูปแบบการบริหารและที่หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่าจะนำรูปแบบใดไปใช้กับการบริหารซึ่งอยู่กับบริบทของโรงเรียน บุคลากร ชุมชน สังคม และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาโรงเรียนต่อไป

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่าหลักการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักที่มีความสำคัญของสถานศึกษา ต้องยึดหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผลโดยให้สอดคล้องกับกรอบหลักสูตร จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องยึดหลักในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น บรรลุความสำเร็จ ต้องอาศัยบุคลากรทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน โดยหลักกระบวนการบริหารงานวิชาการนั้นมีหลักปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่

1. การวางแผนก่อนดำเนินการหรือการวางแผน เชิงกลยุทธ์ นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องกำหนดนโยบายงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. การดำเนินการหรือการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารจะต้องกำหนด หน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรโดยคำนึงถึงความเหมาะสม และควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้

3. การติดตามและประเมินผล เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าการดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ และยังให้ทราบปัญหา อุปสรรค สำหรับการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการต่อไป

2.5 การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ (2566) ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ในปัจจุบันมีพื้นที่ 28 ไร่ 52 ตารางวา บริเวณริมถนนพหลโยธิน ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ 233 - 234 ห่างจากตัวเมืองนครสวรรค์ ประมาณ 4 กิโลเมตร เลขที่ 155 หมู่ที่ 1 ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

2. ประวัติสถานศึกษา วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ เดิมมีชื่อว่า "ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครสวรรค์" จัดตั้งขึ้นตามโครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกวิชาชีพ ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 5 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมอบให้กรมอาชีวศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และรัฐบาลไทยได้กู้ยืมเงินจากธนาคารโลกนำมาพัฒนาการศึกษาในโครงการนี้ โดยดำเนินการจัดตั้งตามเขตการศึกษา เขตละ 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 12 แห่ง ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครสวรรค์เป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพของเขตการศึกษา 7 ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครสวรรค์ เป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายโรงฝึกงานรวม มีลักษณะเหมือน Area Vocational Center หรือ Joint Vocational Center หรือ Technical Education Center หรือ Centralized Workshop ในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยภายในศูนย์ฯ จะประกอบด้วยอุปกรณ์โรงฝึกงาน และห้องทดลองต่าง ๆ ที่ทันสมัยและบุคลากร ทำหน้าที่สอนและฝึกวิชาชีพประเภทต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและประชาชนผู้สนใจที่จะเรียนวิชาชีพ ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครสวรรค์ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2523 เริ่มเปิดการเรียนการสอนภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2524 และกระทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2526 ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายในการขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้กว้างขวาง สามารถผลิตกำลังคนได้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะการเพิ่มปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้นจึงมีการปรับบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฝึกวิชาชีพโดยให้ศูนย์ฝึกวิชาชีพฯ เปิดสอนนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และเปลี่ยนชื่อจากศูนย์ฝึกวิชาชีพนครสวรรค์เป็น "วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์" (Nakhonsawan Industrial and Community Education College : NICE) ตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2534 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

3. การจัดการศึกษา วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ เป็นสถานศึกษาจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช.) และระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) และระดับเทคโนโลยี(ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ หรือ ทล.บ.) ที่ดำเนินการบริหารจัดการและให้บริการวิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน/ผู้ฝึกอบรม ได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สามารถออกไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้ ตั้งมั่นในศีลธรรม รับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

ข้อมูลหลักสูตร วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ หลักสูตรประเภทวิชาที่เปิดสอนมีดังนี้
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาคหกรรม

หลักสูตรที่เปิดสอน มีดังต่อไปนี้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตร 3 ปี
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตร 2 ปี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพระยะ
สั้น เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ฝึกวิชาชีพให้กับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะนำความชำนาญจาก
วิชาชีพที่เรียนไปประกอบอาชีพปรับปรุงงานเพิ่มความรู้พิเศษ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ได้ ระยะเวลาของหลักสูตรมีตั้งแต่ 75 – 225 ชั่วโมง ห้องเรียนอาชีพ (หลักสูตรแกนมัธยมศึกษา)
หลักสูตรทวิภาคี มีทั้งหลักสูตร ปวช. เป็นหลักสูตร 3 ปี และ ปวส. เป็นหลักสูตร 2 ปี เป็นการเรียนรู้
ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา มีการบริหารสถานศึกษา 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา
ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ และฝ่ายบริหารทรัพยากร

การบริหารฝ่ายวิชาการ ในการบริหารงานภายในฝ่ายวิชาการ มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ
จำนวน 6 งาน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2562)

1. งานแผนกวิชา มีหน้าที่ การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียน
ตารางสอน บัญชีวิชาเลือกจัดตารางสอนรวม และตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา การ
ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
การฝึกงาน การวัดผลประเมินผลและการวิจัย ในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบ แบบ
แผนของทางราชการ การวางแผนและดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา
ของแผนกวิชาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อย่างต่อเนื่องและรองรับการ
ประเมินคุณภาพภายนอกได้ การจัดหาดูแลรักษาวัด คุรุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของ
แผนกวิชาให้ใช้งานได้เป็นปกติ และมีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนการ
พัฒนาการเรียนการสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีและสิ่งประดิษฐ์ การใช้อุปกรณ์ การเรียนการสอน การ
เขียนตำรา เอกสารและใบช่วยสอนต่าง ๆ การติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก
โครงการสอน แผนการเรียนรู้ คู่มือครู ใบงาน ตลอดจนแฟ้มสะสมงาน โดยบูรณาการ ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน การควบคุมการใช้วัสดุ
การศึกษา และลงทะเบียผลผลิตผลของแผนกวิชาให้เป็นไปตามใบงาน การควบคุมดูแลและพัฒนา
สำนักงาน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ให้สะอาดเรียบร้อยทันสมัยอยู่เสมอ การปกครองดูแลบุคลากรใน
แผนกวิชาให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และเสนอความดีความชอบของ
บุคลากรในแผนกวิชาการประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและ
ภายนอกสถานศึกษาการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน
ตามลำดับชั้น การดูแล บำรุงรักษาและรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

2. งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มีหน้าที่ การจัดทำรวบรวม และตรวจสอบ
แผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำตารางสอน ตารางเรียน

ร่วมกับแผนกวิชาต่างๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวกับงาน หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดรายวิชาและสาขางานให้สอดคล้องกับนโยบายความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน ท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือ การศึกษาต่อซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การส่งเสริมครูผู้สอนในสถานศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจุดหมายและเกณฑ์ใช้หลักสูตร ตลอดจนระเบียบการจัดการศึกษา การประสานงานกับแผนกวิชาเกี่ยวกับการจัดการจัดการการเรียนการสอน ทั้งระบบเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพและสะสมหน่วยกิต การส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอนและจัดการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัย การรวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อ การจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา การประสานงานให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการ ปฏิบัติงานตามลำดับชั้น การดูแลบำรุงรักษาและรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับ มอบหมาย

3. งานวัดผลและประเมินผล มีหน้าที่ การส่งเสริมสนับสนุนครูและผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบการวัดผลและประเมินผล การกำกับ ดูแล จัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน การตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่อ อนุมัติผลการเรียน การรวบรวมผลการเรียนที่ได้รับการอนุมัติแล้วส่งงานทะเบียน การจัดสอบ มาตรฐานวิชาชีพร่วมกับแผนกวิชาและรายงานผลการประเมินตามระเบียบ การดำเนินการวิเคราะห์ ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน การเก็บรักษาและทำลายเอกสารหลักฐานการประเมินผล การเรียนและเอกสารเกี่ยวกับงานวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบ การดำเนินการเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การประสานงานและให้ความร่วมมือ กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเสนอโครงการ และรายงานการปฏิบัติงานตามลำดับชั้น การดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของ สถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

4. งานวิทยบริการและห้องสมุด มีหน้าที่ การวางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์ การเรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย การจัดระบบ บริการให้ได้มาตรฐาน การประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน ตามลำดับชั้น การดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

5. งานสื่อการเรียนการสอน มีหน้าที่ การวางแผน จัดทำ การให้บริการสื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้ การจัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้บริการในการศึกษา ค้นคว้าของครู นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ในสถานศึกษา การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ครูในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครู ในการใช้และผลิตสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การรับผิดชอบ ดูแล บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและให้บริการด้าน โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ การใช้ห้องโสตทัศนศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและ รายงานการปฏิบัติงานตามลำดับชั้น การดูแลบำรุงรักษาและรับผิดชอบทรัพย์สินของสถานศึกษา ที่ได้รับมอบหมาย

6. งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ การจัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้ การจัดทำ แผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์ จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการ ในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการและมีการวัดผลและประเมินผล ควบคุม กำกับดูแลและแก้ปัญหาต่างๆ การประชุมสัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การติดต่อประสานงานกับแหล่งงานและสถาน ประกอบการเพื่อการจัดหาที่ฝึกงานให้กับนักเรียน นักศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอ โครงการและรายงานการปฏิบัติงานตามลำดับชั้น การดูแล บำรุงรักษา และรับผิดชอบทรัพย์สินของ สถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มุ่งเน้นการบริหารงานวิชาการ ในการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ หรือ ปวช.) และระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) การให้บริการ อบรมวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคน ให้ก้าวทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ผู้นำ ในการผลิตพัฒนาคนให้มีสมรรถนะ ได้ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับโลก

2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ให้ ความหมายไว้ดังนี้

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551: 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มี ส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ

การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551: 44) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้สมาชิกทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงานเดียวกันได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบผลสำเร็จ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553: 52) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

ศุภานันท์ บุญชิต (2560, 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผลโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

จากความหมายที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลคนที่เกี่ยวข้องในองค์กรมีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนและดำเนินการ ร่วมติดตามผลของการดำเนินกิจกรรมและร่วมปรับปรุงพัฒนาแก้ไข เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร

2.6.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร การรวมตัวกันของบุคคลจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลัง ในการพัฒนาองค์กรที่ดีที่สุด ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ขอความร่วมมือง่าย โดยจะกล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 116) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้
3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือเข้าร่วมบริหารงาน

4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547: 25) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กร ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร
4. การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหา
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ
6. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

ถวิลวดี บุรีกุล (2551: 44) กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมที่นำมาประมวลเป็นระดับไว้ว่า กระบวนการมีส่วนร่วม ควรจะมีลำดับขั้นประกอบไปด้วย การให้ข้อมูล การเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือการวางแผนร่วมกัน การร่วมปฏิบัติและการควบคุม ติดตาม โดยประชาชน โดยเป็นการเริ่มจากการสื่อสารทางเดียว ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียวไปจนถึงสื่อสารสองทางที่เป็นการปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และเมื่อสื่อสารกันเข้าใจตรงกันแล้ว จึงเป็นการร่วมทำและในที่สุดเป็นการร่วมติดตามควบคุม ซึ่งเป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมสูงสุด

จากขั้นตอนของการมีส่วนร่วมดังที่กล่าว สรุปได้การมีส่วนร่วมที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีขั้นตอนในการดำเนินการที่เหมาะสม ถูกต้อง โดยให้บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมดำเนินการทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมรับรู้/การเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็น/การเสนอปัญหา/การวางแผน การดำเนินงาน/การร่วมปฏิบัติ การตัดสินใจ/การหาแนวทางแก้ไข ตลอดจนการติดตาม/ประเมินผล เพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.6.3 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนเกิดขึ้นตามภารกิจของโรงเรียนได้มีการจัดแบ่งตามภาระงานบริหารโรงเรียนตามกฎหมายกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาซึ่งงานวิชาการ ถือ

เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ๆ ก็ตามต่างมีความสำคัญ คือ มีการมุ่งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงผลดีของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

สำเร็จ สมวงศ์ (2531: 135-136) ได้กล่าวว่า การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจะทำให้เกิดผลดีหลายประการ ได้แก่

1. ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ทำให้งานเกิดผลดีทางด้านปริมาณและคุณภาพ

2. เมื่อครูทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเป็นทีม ทำให้การย้ายหรือลาออกจากหน่วยงานน้อยลง การขาดงานหรือความเฉื่อยชาในการทำงานจะไม่มีมาก จากผลการวิจัยของ Bragg and Andrews (1973) เกี่ยวกับงานให้คนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่าคนในหน่วยงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น อัตราการขาดงานลดน้อยลงและผลของงานเพิ่มขึ้น

3. ครูคลายความข้องใจลงเมื่อตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมใหญ่ ในหน่วยงานขณะเดียวกันความสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูจะเกิดขึ้นจากผลการวิจัยของ Plaxton (1973, cited in Hoy & Tarter, 1993) เกี่ยวกับการให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของกลุ่มพบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจมากขึ้น นอกจากนั้นยังพบอีกว่าการไม่กระจายอำนาจในการตัดสินใจ เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการน้อยที่สุด

4. ทุกฝ่ายในองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงโดยครูไม่ทราบจะทำให้ครูขาดความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ไม่ค่อยดีต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะทำให้เขาได้รับทราบว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่ดี การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงก็จะลดน้อยลงไปด้วย

5. ช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงานเนื่องมาจากเมื่อครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบสูงขึ้น ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารผู้ร่วมงานและตนเองมากยิ่งขึ้น การติดตามผลงานและการควบคุมอย่างใกล้ชิดก็ไม่มีความจำเป็น

6. การที่ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมจะเป็นการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเพราะในบางกรณีอาจเกิดปัญหาขึ้น ผู้บริหารจะไม่สามารถตัดสินใจได้ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของครูจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลมากขึ้น และถ้าหากมีการสื่อความหมายที่ดีจะมีความคล่องตัวสูง

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551: 78-79) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการว่า ผลจากการกระจายอำนาจการศึกษาตามโครงการโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ทำให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียน ต้องเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยวงจร

คุณภาพของเดมมิง (Demming cycle's) คือ วงจร PDCA ในการขับเคลื่อนงาน ได้แก่ การวางแผน P-Plan การดำเนินการ D-Do การติดตามประเมินผล C-Check และการพัฒนาปรับปรุง A-Act วิชาการโรงเรียนนิติบุคคล 12 ด้าน มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู แยกรายด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลให้มากขึ้น โดยให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยของโรงเรียนมากขึ้น

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยการสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนให้มากขึ้น โดยจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ นิเทศการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย

ด้านการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม แนะแนวให้มากขึ้น

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายประกันคุณภาพภายในให้มากขึ้น โดย

ดำเนินการให้ครอบคลุมประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับที่ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน โรงเรียนควรให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินการบริการความรู้สู่ชุมชนให้มากขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและนำวิทยาการต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนอื่นให้มากขึ้น ในรูปแบบการสนับสนุนวิทยากร การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนข้อมูล

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้มากขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม โดยสำรวจและศึกษาความต้องการในการรับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา แล้วนำข้อมูลมาวางแผน พร้อมทั้งหามาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครู

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่ง เพราะถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาและยังต้องอาศัยการมีส่วนร่วมหลายด้าน หลายฝ่ายมีการวางแผนงานติดตามผล วัดและประเมินผล เพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิสิทธิ์ ศิริบุรณ (2557) ศึกษาการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอขานุมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอขานุมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอขานุมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ครูผู้สอนที่มีเพศ ประสบการณ์ในการสอน และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอขานุมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สว่าง สัตย์ธรรม (2557) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย 2) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าครูผู้สอนที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์สอนแตกต่างกัน และสอนสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านพบว่าทุกด้านก็ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งครูผู้สอนที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์สอนแตกต่างกัน และสอนสาขาวิชาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พระมหาปริญญา เตชปญโญ (ปราบชมภู) (2558) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการของครู 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่ามีความคิดเห็นที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 3) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า การวิเคราะห์ ทำแผนในการจัดการเรียนการสอน และการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนยังต้องปรับปรุงและยังต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย บุคลากรผู้ชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยกับบางรายวิชาที่สอนอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรู้ความเข้าใจไม่พร้อมในเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ภาคการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน ข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ควรจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ ทำแผนในการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนการสอน จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับบางรายวิชาที่สอนจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอ จัดหาบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบความพร้อมผู้เรียนและความก้าวหน้า

ประสิทธิ์ อังกนันท์ (2559) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มี 16 แนวทาง 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนและวัดผล มี 15 แนวทาง 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา มี 16 แนวทาง 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มี 18 แนวทาง 5. ด้านการพัฒนาห้องสมุดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มี 12 แนวทาง รวมมีแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 77 แนวทาง 2) การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ พบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 5 ด้านคือ 1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนและวัดผล 3. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา 4. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 5. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และ 3) กิจกรรมตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน มีความเหมาะสมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีบางกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม

จินตนา จันทรคำ (2562) การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทย จังหวัดพะเยา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทย จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทย จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทย ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทย จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน พบว่าแตกต่างกัน

แววนภา กลีบจำปี (2565) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษา มีความจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารงานวิชาการนั้นมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทุกฝ่ายต้องร่วมกันในทุกกระบวนการตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข เพื่อสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ผู้เรียน ที่ต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอย่างมาก และสนับสนุนงานวิชาการ เพื่อทำให้งานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง ก่อประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในการวิจัยนี้ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 47 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 6 งาน ได้แก่ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานสื่อการเรียนการสอน และ 6) งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

3.3.3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.4 เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความสมบูรณ์ของข้อคำถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 - 1.00

3.3.6 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษา (สอจ) ในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

(1) นำหนังสือจากสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

(2) การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 47 คน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้วิธีทางสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยใช้เกณฑ์ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด 2556, 121) ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

3.6.1 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 6 งาน คือ แผนกวิชา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผล และประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานสื่อการเรียนการสอนและงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ และศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันชัดเจนในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
μ	=	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	61.70
หญิง	18	38.30
รวม	47	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.00
21 – 30 ปี	8	17.02
31 – 40 ปี	21	44.68
41 – 50 ปี	15	31.92
51 – 60 ปี	3	6.38
รวม	47	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	43	91.49
ปริญญาโท	4	8.51
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	47	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	3	6.39
5 - 10 ปี	20	42.55
มากกว่า 10 ปี	24	51.06
รวม	47	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 เพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 จำแนกตามอายุ พบว่ามากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 รองลงมาคือ อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.92 กลุ่มอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 กลุ่มอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 และไม่มีผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 91.49 และปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ

8.51 และไม่มีผู้ที่จบปริญญาเอก และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมา คือ ประสบการณ์ทำงาน 5 -10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 42.55 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.39

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ทั้ง 6 งาน โดยภาพรวมและรายข้อ ดังตารางที่ 4.2 - 4.8

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยภาพรวมในแต่ละงาน

ความคิดเห็นในแต่ละงาน	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. แผนกวิชา	4.07	0.73	มาก	2
2. งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.06	0.80	มาก	3
3. งานวัดผลและประเมินผล	4.16	0.78	มาก	1
4. งานวิทยบริการและห้องสมุด	3.95	0.87	มาก	5
5. งานสื่อการเรียนการสอน	4.04	0.76	มาก	4
6. งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	3.80	0.94	มาก	6
เฉลี่ยภาพรวม	4.00	0.81	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยภาพรวมในแต่ละงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.81$) และรายงานเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ งานวัดผลและประเมินผล ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.78$) รองลงมาคือแผนกวิชา ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.73$) งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.80$) งานสื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.76$) งานวิทยบริการและห้องสมุด ($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.87$) และงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.94$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ แผนกวิชา โดยภาพรวมและรายข้อ

แผนกวิชา	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียนและตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา	4.16	0.80	มาก	2
2. ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบ	4.28	0.56	มาก	1
3. การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของแผนกวิชาเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.94	0.83	มาก	3
4. ติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรู้อุบัติเหตุ ใบบาง ตลอดจนเพิ่มสะสมงาน	3.91	0.71	มาก	4
เฉลี่ยภาพรวม	4.07	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.3 แผนกวิชา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.56$) รองลงมาจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียนและตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.80$) การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของแผนกวิชาเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.83$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรู้อุบัติเหตุ ใบบาง ตลอดจนเพิ่มสะสมงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.71$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดทำรวบรวม และตรวจสอบแผนการเรียน ของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.25	0.67	มาก	1
2. จัดทำตารางสอน ตารางเรียนร่วมกับแผนกวิชาต่าง ๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง	4.11	0.93	มาก	2
3. การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้น เพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ	4.03	0.80	มาก	3
4. รวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่า ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา	3.86	0.80	มาก	4
เฉลี่ยภาพรวม	4.06	0.80	มาก	

จากตารางที่ 4.4 งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า จัดทำรวบรวม และตรวจสอบแผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.93$) รองลงมาจัดทำตารางสอน ตารางเรียน ร่วมกับแผนกวิชาต่าง ๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.93$) การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.80$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.80$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมและรายข้อ

งานวัดผลและประเมินผล	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. ดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์	3.99	0.73	มาก	4
2. ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน	4.33	0.80	มาก	1
3. จัดสอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชาและรายงานผลการประเมินตามระเบียบ	4.25	0.87	มาก	2
4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน	4.06	0.72	มาก	3
เฉลี่ยภาพรวม	4.16	0.78	มาก	

จากตารางที่ 4.5 งานวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.80$) รองลงมา คือ คือ จัดสอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชาและรายงานผลการประเมินตามระเบียบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.87$) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.73$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวมและรายข้อ

งานวิทยบริการและห้องสมุด	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. วางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ตำราเรียนและตำราสอนตำราเรียนและตำราสอนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	4.01	0.88	มาก	1
2. จัดระบบบริการงานวิทยบริการและห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน	3.89	0.85	มาก	2
เฉลี่ยภาพรวม	3.95	0.87	มาก	

จากตารางที่ 4.6 งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า วางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.88$) และจัดระบบบริการงานวิทยบริการและห้องสมุดให้ได้มาตรฐานอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.85$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

งานสื่อการเรียนการสอน	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. การวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อการเรียนการสอนโสตทัศนูปกรณ์และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้	4.01	0.72	มาก	3
2. จัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.02	0.76	มาก	2
3. พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่องานเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.08	0.80	มาก	1
เฉลี่ยภาพรวม	4.04	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.7 งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่องานเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.80$) รองลงมา คือ จัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$, $\sigma = 0.76$) และการวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อการเรียนการสอนโสตทัศนูปกรณ์และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.72$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมและรายข้อ

งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	N = 47		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้	3.77	0.95	มาก	2
2. จัดทำแผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ	3.69	0.89	มาก	3
3. การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ	3.94	0.97	มาก	1
เฉลี่ยภาพรวม	3.80	0.94	มาก	

จากตารางที่ 4.8 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.97$) รองลงมา คือ จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$, $\sigma = 0.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดทำแผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.89$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ดังตารางที่ 4.9

ตาราง 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะ	N = 47	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	13	27.66
2. ควรจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการความรู้ให้แก่ครู	11	23.40
3. จัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้ห้องเรียนทันสมัยมากขึ้น	9	19.15
4. เพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึก	9	19.15
5. ภาระงานต่าง ๆ งานธุรการ งานประเมินคุณภาพ งานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ทำให้ครูไม่สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาการสอนอย่างเต็มที่	8	17.02
6. จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน	5	10.64
7. จัดห้องเรียนออนไลน์ในห้องวิทยบริการ	1	2.13
8. นักเรียนไม่เห็นความสำคัญต่อการสอบวัดประเมินผล	1	2.13
9. การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการบางครั้งไม่ราบรื่น	1	2.13
10. การให้นักเรียนนักศึกษาศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ	1	2.13

จากตาราง 4.9 พบว่าแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแนวทางข้อเสนอแนะว่า สื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.66 รองลงมา ควรจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครู จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 จัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้ห้องเรียนทันสมัยมากขึ้น และเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึก มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.15 ภาระงานต่าง ๆ งานธุรการ งานประเมินคุณภาพ งานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ทำให้ครูไม่สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาการสอนอย่างเต็มที่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 และมีข้อเสนอแนะน้อยที่สุด ดังนี้ จัดห้องเรียนออนไลน์ในห้องวิทยบริการ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญต่อการสอบวัดประเมินผล การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการบางครั้งไม่ราบรื่น และการให้นักเรียนนักศึกษาศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้ง 4 ข้อ มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.13 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ และศึกษาแนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ใน 6 งาน คือ 1) แผนกวิชา 2) งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) งานวัดผลและประเมินผล 4) งานวิทยบริการและห้องสมุด 5) งานสื่อการเรียนการสอน และ 6) งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จึงสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.70 มีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 44.68 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 91.49 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 51.06

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ 6 งาน

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย (μ) ดังนี้ งานวัดผลและประเมินผล ($\mu = 4.16$) แผนกวิชา ($\mu = 4.07$) งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ($\mu = 4.06$) งานสื่อการเรียนการสอน ($\mu = 4.04$) งานวิทยบริการและห้องสมุด ($\mu = 3.95$) และงานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 3.80$) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนกวิชา

ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียนและตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) รองลงมา คือ ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหา

เกี่ยวกับการเรียนการสอนในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$) การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของแผนกวิชามีเพียงพอต่อการจัดการเรียน การสอน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$) และติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรู้อื่นๆ ใ้ครู ใ้งาน ตลอดจนเพิ่มสะสมงาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$)

งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำ รวบรวม และตรวจสอบแผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) รองลงมา คือ จัดทำตารางสอน ตารางเรียน ร่วมกับแผนกวิชาต่างๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) และ รวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$)

งานวัดผลและประเมินผล

ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) รองลงมา คือ จัดสอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชา และรายงานผลการประเมินตามระเบียบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำข้อสอบมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) และดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$)

งานวิทยบริการและห้องสมุด

ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วางแผน พัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$) และจัดระบบบริการงานวิทยบริการและห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$)

งานสื่อการเรียนการสอน

ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่องานเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$) รองลงมา คือ จัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$) และการวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อการเรียนการสอนโสตทัศนูปกรณ์และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$)

งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี

ภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ อยู่ในระดับ

ระดับมาก ($\mu = 3.94$) รองลงมา คือ จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$) และจัดทำแผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$)

ส่วนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่า สื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 27.66 รองลงมา ควรจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครู ร้อยละ 23.40 จัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ให้ห้องเรียนทันสมัยมากขึ้น และเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึก มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 19.15 ภาระงานงานต่าง ๆ งานธุรการ งานประเมินคุณภาพ งานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ทำให้ครูไม่สามารถมุ่งเน้นการพัฒนาการสอนอย่างเต็มที่ ร้อยละ 17.02 จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน ร้อยละ 10.64 และจัดห้องเรียนออนไลน์ในห้องวิทยบริการ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญต่อการสอบวัดประเมินผล การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการบางครั้งไม่ราบรื่น และการให้นักเรียนนักศึกษาศึกษาดูงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้ง 4 ข้อ มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 2.13

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้ศึกษามีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ทั้ง 6 งาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าครูมีบทบาท มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานวิชาการในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ได้มีการกำหนดแบ่งฝ่ายงานต่าง ๆ โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในฝ่ายร่วมกับเจ้าหน้าที่ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ให้ครูรับผิดชอบเป็นหัวหน้างานและเป็นผู้ช่วยงาน ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญในการร่วมวางแผน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในฝ่ายวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดในการขับเคลื่อนและเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้วิทยาลัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นววรรณ พวงลำไย (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา พบว่า การบริหารงานวิชาการของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ รัฐสยาม วงษ์ชัย (2558, 68) ที่ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ โทเกาะ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์สังกัดกรุงเทพมหานคร

พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ เป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 แผนกวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีบทบาทเชิงรุกในการดำเนินกิจกรรมภายในแผนกวิชา โดยเฉพาะในด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวม ครูยังมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในแผนก ซึ่งสะท้อนถึงการรับผิดชอบในการกิจวิชาการอย่างจริงจัง และมีความสอดคล้องกับบทบาทในฐานะผู้จัดการชั้นเรียนอย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่าง สัตย์ธรรม (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ข้อเสนอแนะทั่วไปของการบริหารงานวิชาการ ด้านแผนกวิชา คือ ครูผู้สอนต้องการให้มีการฝึกอบรมการเขียนวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและอยากให้มีการสนับสนุนการเขียนตารางเอกสารและใบงานต่าง ๆ พร้อมทั้งอยากให้มีการจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้ใช้งานได้เป็นปกติและมีอย่างเพียงพอ

1.2 งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะงานที่มีความใกล้ชิดกับครูโดยตรง และครูมีโอกาสนในการมีส่วนร่วมตั้งแต่ออกแบบเนื้อหา การปรับปรุงแผนการสอน ตลอดจนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมวิชาการร่วมกับหัวหน้าแผนก ได้จัดทำหลักสูตรสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานภายนอก มีการนิเทศในสถานประกอบการเพื่อติดตามการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษา อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา จันทร์คำ (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไชยพันธ์พงษ์พิทยฯ จังหวัดพะเยา พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะรายวิชาเพิ่มเติม การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การสอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน การบูรณาการสาระการเรียนรู้ จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดบรรยายภาคที่ส่งเสริมจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน

1.3 งานวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูมีความตระหนักและมีบทบาทในงานวิชาการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์โดยตรงกับคุณภาพของผู้เรียน สะท้อนถึงการยึดมั่นในมาตรฐานการศึกษา และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับกรอบนโยบายด้านการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แวนภา กลีบจำปี (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้คณะครู นักเรียน และผู้ปกครองได้เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผล ส่งเสริมให้ครูมีเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาการสร้างเครื่องมือและประเมินผล มีการวัดผล นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผล

1.4 งานวิทยบริการและห้องสมุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ได้จัดให้มีการพัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนและการค้นคว้าของนักเรียน และให้ครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการให้บริการห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ ประสิทธิ์ อังกินันท์ (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.5 งานสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ได้จัดให้มีการฝึกอบรมครูผู้สอนในการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ครู ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อังกินันท์ (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.6 งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและสถานประกอบการ เพื่อจัดหาที่ฝึกงานให้กับนักเรียนนักศึกษา และจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่าง สัตย์ธรรม (2557, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ อภิปรายผลได้ ดังนี้ ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า สื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ควรจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนางค์ความรู้ให้แก่ครู ในการจัดหาสื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้ห้องเรียนมีความทันสมัย และเหมาะสมสำหรับการฝึกปฏิบัติงานและศึกษาดูงานของผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญต่อการสอบวัดประเมินผล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ อาจจัดสรรงบประมาณให้แก่แผนกวิชาไม่เพียงพอสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือวัสดุฝึกที่ทันสมัยและให้มีจำนวนเพียงพอต่อผู้เรียน อีกทั้งครูผู้สอนอาจจะไม่ได้รับการจัดอบรมและพัฒนาส่งเสริมองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในการผลิตสื่อการสอน และครูผู้สอนอาจมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถมุ่งเน้นการสอนได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐสยาม วงษ์ย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน โดยรวม ครู อาจารย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นสูงสุดข้อ คือส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ครูคิดสร้างสรรค์สื่อใหม่ๆ จัดให้ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนด้วยตนเอง มีการวางแผนพัฒนาการจัดทำสื่อการสอน มีการประเมินผลการ

ใช้สื่อ จัดหาวัสดุกรรมและเทคโนโลยีที่จำเป็นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดหาวัสดุต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อของครู จัดให้มีห้องเก็บสื่อการสอนอย่างเหมาะสม และข้อที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุดคือ จัดระบบยืม ส่ง สื่อการสอน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่งานวิชาการที่ควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมมากที่สุด คือ งานอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี และงานวิทยบริการและห้องสมุด ควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการนำผลที่ได้ไปใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับแผนกวิชาเพื่อให้เพียงพอในการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือวัสดุฝึกที่ทันสมัย สำหรับให้ครูใช้ในการสอนที่เหมาะสมต่อการฝึกปฏิบัติงานให้กับนักเรียน นักศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับการจัดอบรมและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายลดภาระงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนของครูให้น้อยลง เพื่อให้ครูได้พัฒนาการสอนให้กับนักเรียน นักศึกษาได้อย่างเต็มที่และเต็มศักยภาพ โดยอาจเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อภาระงาน

1.5 ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้ตรงกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสภาพจริงและให้ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นอกเหนือจากการส่งงานในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอบวัดประเมินผล

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดห้องเรียนออนไลน์ไว้ที่ห้องวิทยบริการ เพื่อบริการให้ครูผู้สอนใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และควรมีการจัดระบบห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีความทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอต่อผู้เรียน เพื่อบริการให้ครูใช้สำหรับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

1.8 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีงบประมาณสำหรับอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนที่มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อให้การติดต่อประสานงานและการดำเนินการต่าง ๆ มีความราบรื่น เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.9 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาดูงานในสถานประกอบการของนักเรียนนักศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

2.2 ควรนำแนวทางข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมากล่าวเสนอต่อที่ประชุมในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงแนวทาง ข้อเสนอแนะและเพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพิ่มเติม

2.3 ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สาธิตพัชรบุรี.
- จินตนา จันทร์คำ. (2562). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนชัยพันธ์พงษ์พิทยาสรรพ์ จังหวัดพะเยา. รายงานวิจัยปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐวุฒิ โทเถาะ. (2553). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ สังกัด กรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: พาณิชยธรรม.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- ธารีรัตน์ กลยนิษฐ์. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพวรรณ พงษ์คำใส. (2562). การบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา. รายงานวิจัยปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.
- นาฏยา คงทอง. (2557). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นุชรี เนียมรัตน์. (2562). การบริการงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เนตรนภา วารีประโคน. (2557). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 33. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประสิทธิ์ อังกนันท์. (2559). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 39(2), 68-76.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2564). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระมหาปริญญา เทวปญโญ (ปราบชมพู). (2558). การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาชาญณรงค์ ดาศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาเครือข่ายที่ 18 สำนักงานบางนา กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียงตะวัน ฤทธิธรม. (2558). สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.
- ยาเป็น เรื่องจำรูญศรี. (2555). หลัก ทฤษฎี และกระบวนการบริหารงานวิชาการ. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2567, จาก www.kroobannok.com/blog/24395
- รัฐสยาม วงษ์ยี่. (2558). การบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการศึกษา. วิทยาลัยครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์. (2565) . รายงานผลการประเมินตนเอง Self Assessment Report: SAR ประจำปีการศึกษา 2565. [นครสวรรค์]: วิทยาลัย.
- วิสิษฐ์ ศิริบุรณ. (2557). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอขานุมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- แววนภา กลีบจำปี. (2565). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. รายงานวิจัยปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเกาะช้าง จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภานันท์ บุญชิต. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูสำนักงาน
เขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สว่าง สัตย์ธรรม. (2557). สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สำนักนโยบายและแผน (2566). ประกาศสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2566. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567, จาก
<https://bpp.vec.go.th/tabid/6803/ArticleId/40221/40221.aspx>
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.
ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2567, จาก http://vec.go.th/Portals/0/ITA64/Doc_P_VEC_2551.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2555). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. ค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2567,
จาก <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/01/MOE-Authority.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.
กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำเร็จ สมวงศ์. (2531). การบริหารงานเป็นทีมที่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สุเมธ งามกนก. (2564). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการ
บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 3(1), 59-67.
- อำภา บุญช่วย. (2564). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

คำชี้แจง

การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นแบบประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ยรรยงค์ สุ่มน้อย

นักศึกษาระดับปริญญาโท

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 20 ปี
() 21 – 30 ปี
() 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี
() 51 – 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

- () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

- () ต่ำกว่า 5 ปี
() 5 - 10 ปี
() มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงช่องทางขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามระดับความคิดเห็นของท่านดังโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูมากที่สุด
4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูมาก
3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปานกลาง
2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูน้อย
1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อคำถาม/ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านแผนกวิชา						
1	จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียนและตารางสอนส่วนบุคคลของแผนกวิชา					
2	ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในแผนกวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบ					
3	การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของแผนกวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
4	ติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำโครงการ ฝึก โครงการสอน แผนการเรียนรูู้ คู่มือครู ใบงาน ตลอดจนเพิ่มสะสมงาน					
ด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน						
5	จัดทำรวบรวม และตรวจสอบแผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตร					
6	จัดทำตารางสอน ตารางเรียน ร่วมกับแผนกวิชาต่างๆ และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้อง					
7	การจัดหา รวบรวมและพัฒนาหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ					
8	รวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา					

ข้อ	ข้อความ/ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านวัดผลและประเมินผล						
9	ดำเนินการเกี่ยวการโอนผลการเรียน เทียบโอนความรู้และประสบการณ์					
10	ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติผลการเรียน					
11	จัดสอบมาตรฐานวิชาชีพพร้อมกับแผนกวิชาและรายงานผลการประเมินตามระเบียบ					
12	ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน					
ด้านวิทยบริการและห้องสมุด						
13	วางแผนพัฒนาการบริการห้องสมุดและศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย					
14	จัดระบบบริการด้านวิทยบริการและห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน					
ด้านสื่อการเรียนการสอน						
15	การวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อการเรียนการสอน สื่อทัศนูปกรณ์และพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการเรียนรู้					
16	จัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
17	พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้และผลิตสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์					

ข้อ	ข้อคำถาม/ตัวบ่งชี้	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
18	จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับสถานประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถไปประกอบอาชีพได้					
19	จัดทำแผนและคู่มือการฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชาที่จะฝึกอาชีพ					
20	การวางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายการค้นคว้าอิสระ
 แบบสอบถามเรื่อง : การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู
 วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ		ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านแผนกวิชา							
1	จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ตารางเรียนและตารางสอนส่วนบุคคล ของแผนกวิชา						
2	ควบคุมดูแล ส่งเสริม กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน แก้ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในแผนก วิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรและ ระเบียบ						
3	การจัดหาดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือของ แผนกวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการ เรียนการสอน						
4	ติดตามและแนะนำเกี่ยวกับการทำ โครงการฝึก โครงการสอน แผนการ เรียนรู้ คู่มือครู ใบงาน ตลอดจนแฟ้ม สะสมงาน						
ด้านพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน							
5	จัดทำรวบรวม และตรวจสอบแผนการ เรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับ โครงสร้างของหลักสูตร						

[illegible]

15	การวางแผน จัดหา การให้บริการสื่อ การเรียนการสอนโสตทัศนูปกรณ์และ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการ เรียนรู้						
16	จัดหา รวบรวม สิ่งพิมพ์ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ต่างๆ เพื่อให้บริการในการศึกษา ค้นคว้าของครู นักเรียนนักศึกษาและ ประชาชนทั่วไปให้สอดคล้องกับ หลักสูตรการเรียนการสอนใน สถานศึกษา						
17	พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้ และผลิตสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การศึกษาทางไกลและการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์						
ด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี							
18	จัดการศึกษาวิชาชีพโดยร่วมมือกับ สถานประกอบการและหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ผู้เรียน สามารถไปประกอบอาชีพได้						
19	จัดทำแผนและคู่มือการฝึกงานตาม โครงสร้างของหลักสูตรร่วมกับสถาน ประกอบการในการวิเคราะห์ จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐาน รายวิชาที่จะฝึกอาชีพ						
20	การวางแผนร่วมกับสถาน ประกอบการในการนิเทศ ติดตาม การ ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ						

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. **ดร.สุชาติ ใจภักดี**
การศึกษาดุष्ฎิบัณฑิต (กศ.ด.)
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ประจำ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
2. **ดร.อินทิรา มุงเมือง**
ปรัชญาดุष्ฎิบัณฑิต (ปร.ด.)
สาขาการบริหารการพัฒนา
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
อาจารย์ประจำ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
3. **นางนิบุบล องค์กร**
ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแม่สอด
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ
อำเภอแม่สอด
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ
อำเภอพบพระ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อนามสกุล	นายยรรยงค์ สุ่มน้อย
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 27 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน	654/27 หมู่ 7 ตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
จำนวนปีประสบการณ์การทำงาน	8 ปี
ที่อยู่ทำงาน ประวัติการศึกษา	วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
2551	ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (วิศวกรรมเครื่องกล) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก